

RELIGISKĀ ORGANIZĀCIJA
“Liepājas Krusta evaņģēliski luteriskā draudze”

Vienotais Reģ. Nr.90000116393
Krišjāna Valdemāra iela 7, Liepāja, LV-3401
Tālr.: 28254886. Mājaslapa: <https://kalpot.lv/par-mums/liepajas-krusta-draudze/>

PAPILDU IESNIEGUMS

Liepāja
29.03.2019.

**Latvijas Republikas Saeimas
Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu
komisijai**
Jēkaba iela 11, Rīga, LV-1811

Par likumprojektu Nr.56/Lp13

Latvijas Republikas Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisija ir noteikusi termiņu (līdz 2019.gada 1.aprīlim) priekšlikumu iesniegšanai likumprojektam „Grozījumi Religisko organizāciju likumā” Nr.56/Lp13 (*turpmāk – Likumprojekts*).

Likumprojekts saskaņā ar tā anotācijas pirmo daļu ir tapis saistībā ar Satversmes tiesas 2018.gada 26.aprīla spriedumu lietā Nr. 2017-18-01, kas stājās spēkā 2018.gada 27.aprīlī (*turpmāk – Spriedums*).

2019.gada 28.februārī Latvijas evaņģēliski luteriskā baznīca un citas reliģiskās organizācijas iesniedza Latvijas Republikas Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijai kopējus priekšlikumus Likumprojektam ar diviem pielikumiem (*turpmāk – Priekšlikumi*).

Par Priekšlikumiem:

1. Saskaņā ar Latvijas Republikas Satversmes preambulas piektās daļas pirmo teikumu: “*Latvijas identitāti Eiropas kultūrtelpā kopš senlaikiem veido latviešu un lībiešu tradīcijas, latvisķā dzīvesziņa, latviešu valoda, vispārcilvēciskās un kristīgās vērtības.*”

“*Latvijas Universitātes profesore I. Čepāne par to ir izteikusies: “Visa Eiropa ir lielā mērā ietekmējusies no kristīgām vērtībām. Tas nav ekskluzīvi, bet tās ir, cita starpā, arī kristīgās vērtības. Un, ja mēs uzskatām mūsu nāciju par Eiropas nāciju, tad skaidrs, ka arī mūsu sabiedrībā ir kristīgās vērtības, es ceru, ir vismaz pamanāmas, ja ne vairāk.”*” (Latvijas Republikas Satversmes komentāri. I nodaļa. Vispārējie noteikumi. Autoru kolektīvs prof. R.Baloža zinātniskā vadībā.-Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2014., 132.lpp.).

1922.gadā Latvijā luterānu draudzes izveidoja savu kopīgo pārstāvniecību baznīcu, kuras mācītājiem un bīskapiem bija tikai garīdznieku tiesības.

Augsburgas ticības apliecībā, kas ir viens no luterānu baznīcu pamatdokumentiem, stāv rakstīts: “*Daudz strīdu ir bijis par bīskapu varu, kuros daži nožēlojamā kārtā bija sajaukuši baznīcas varu ar zobena varu [...] Tādas negantības baznīcā jau agrāk ir nosodījuši dievbijīgi un izglītoti cilvēki [...] Bet mūsu teologu pārliecība ir šāda: Atslēgu vara jeb bīskapu vara saskaņā ar Evaņģēliju ir vara jeb Dieva pavēle sludināt Evaņģēliju, piedot un paturēt grēkus un pārvaldīt sakramentus [...] Un, tā kā baznīcas vara sniedz mūžīgās mantas un darbojas tikai caur Vārda kalpošanu, tad tā neiejaucas laicīgajā valdīšanā; gluži tāpat kā dziedināšanas māksla nekādi neiejaucas valdības lietās [...] Valdība sargā nevis dvēseles, bet miesu un laicīgās lietas pret vardarbību un savalda cilvēkus ar zobenu un miesas sodiem, lai uzturētu pilsonisko taisnīgumu un mieru. Tāpēc nedrikst sajaukt baznīcas varu un laicīgo varu. Baznīcas varai ir savauzdevums: mācīt Evaņģēliju un pārvaldīt sakramentus [...] Pēteris aizliedz bīskapiem izturēties kā valdniekiem un piespiest draudzes ar varu (1. Pēt.5:3) [...] Ja bīskaps māca vai pavēl pret Evaņģēliju, tad draudzēm ir Dieva pavēle, kas aizliedz tiem paklausīt: “Sargieties no viltus praviešiem!” (Mt. 7:15)”* (Vienprātības grāmata. Luterānu ticības apliecības. Augsburgas ticības apliecības XXVIII nodaļa “*Par baznīcas varu*”).

Pēc 1934.gada 15.maija valsts apvērsuma ar diktatora Kārļa Ulmaņa gādību un autoritārā režīma piekritēju atbalstu baznīcai tika piešķirta laicīgā vara, no kuras garīdznieki nekādi negrib šķirties - pat pēc Sprieduma spēkā stāšanās - un kura bieži tiek izmantota pret draudzēm tirāniski un patvaldnieciski.

Priekšlikumi acīmredzami ir radīti, lai palīdzētu baznīcām arī turpmāk saglabāt varu, panāktu draudžu pilnīgu pakļautību un pat savu pielūgsmi.

2. Priekšlikumu 1.pielikuma I daļas 1.punktā izteiktais priekšlikums par Likumprojekta 1.panta izteikšanu piedāvātajā redakcijā ir noraidāms.

Pamatojums:

Relīgisko organizāciju likuma 3.panta pirmā daļa Latvijā pieļauj tikai 3 relīgisko organizāciju veidus - draudzes, relīgiskās savienības (baznīcas) un diecēzes -, proti, likums nepieļauj izveidot "tradicionālas baznīcas".

Īpašā statusa "tradicionālā" piešķiršana tikai dažām baznīcām būtu atšķirīgas attieksmes paušana pret citām jau esošajām un nākotnē iespējamajām baznīcām un nostādītu tās nevienlīdzīgā situācijā.

Ekskluzīvi veco baznīcu, kas Latvijā bija izveidotas līdz 2018.gada 27.aprīlim, kad spēkā stājās Spriedums, un kas savā konfesijā varēja būt un bija vienīgās (*ekskluzīvas*) saskaņā ar Relīgisko organizāciju likuma 7.panta trešo daļu, kura ar Spriedumu tika atzīta par neatbilstošu Satversmei. *To tieksme izveidot hierarhiju baznīcu starpā un dzīļa pēc īpašā statusa "tradicionālā" liecina par šo baznīcu autoritāro garu un nespēju pieņemt pārmaiņas.*

Acīmredzami, ka šobrīd šīs baznīcas ar Priekšlikumiem mēģina izmantot likumdevēju (Saeimu) savu savīgo interešu apmierināšanai, lai tādējādi saglabātu savu agrāko stāvokli un varu, kuru Satversmes tiesa ar Spriedumu jau atzina par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmei.

Šādi baznīcas šķēļ sabiedrības saliedētību un grauj plurālismu.

"*Plurālisms, kas panākts ar grūtībām gadītu gaitā, ir būtisks visai sabiedrībai. Proti, šī brīvība nozīmē piederēt vai nepiederēt pie kādas reliģijas, to piekopt vai nepiekopt. Relīgijas brīvība ir galvenokārt individuālās ticības jautājums, taču tā ietver arī brīvību "izrādīt reliģiju" individuāli un privāti vai kopā ar citiem, publiski, un kopā ar tiem, kam ir tāda pati ticība. Ticīgo tiesības uz reliģijas brīvību, kas ietver tiesības izrādīt savu reliģiju kolektīvi, paredz to, ka ticīgie var brīvi apvienoties un valsts nevar nepamatoti iejaukties šajās tiesībās. Relīgisku kopienu autonomija ir neatzīstājama demokrātiskā sabiedrībā nepieciešamā plurālisma sastāvdaļa, un tāpēc tā ir Konvencijas 9.pantā ietvertās garantijas pamatā (sk. Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2009.gada 15.septembra spriedumu lietā "Miroļubovs pret Latviju", pieteikums Nr.798/05, 80.punktu)"* (Satversmes tiesas secinājumi Sprieduma 18.punkts, 24.lpp.).

"*Bet jāatceras, ka vienmēr, kad pūš pārmaiņu vēji, vieni būvē vējdzirnavas, citi – aizsargvalļus.*" (Uldis Pīlēns. 2019.gada 22.-24.marta laikraksts "NEATKARĪGĀ RĪTA AVĒZE", 6.lpp. <https://nra.lv/politika/276159-pilens-pagaidam-politiki-kapi-uz-vecajiem-grabekliem.htm>)

3. Priekšlikumu 1.pielikuma I daļas 1.punktā izteiktais priekšlikums noraidīt Likumprojekta 1.panta otro daļu par vārdu "*kā arī sniedz atzinumu tiesai lietās par nelikumīgi atsavināto īpašumu atgūšanu, ja īpašuma objektu ir pieprasījušas vairākas reliģiskās organizācijas*" izslēgšanu no Relīgisko organizāciju likuma 5.panta piektās daļas ir noraidāms.

Pamatojums:

"*Pēc Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanas par vienu no pirmajiem Latvijas valsts pienākumiem kļuva padomju okupācijas varas nacionalizēto īpašumu denacionalizācija*", taču īpašumu denacionalizācijas laiks ir jau pagājis (sk. arī Sprieduma 25.2.punktu, 40.lpp.).

2018.gada 5.jūnijā plkst.15.00 Jēkaba ielā 6/8, Rīgā, Baltiešu zālē notika Latvijas Republikas 12. Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijas izveidotās darba grupas sēde saistībā ar Spriedumu, no tā izrietošajām izmaiņām valsts un baznīcas attiecību jomā un

likumprojekta "Grozījumi Latvijas evaņģēliski luteriskās Baznīcas likumā" iespējamo virzīšanu pirmajam lasījumam.

Tā kā citu starpā uz šo sēdi bija pieaicināta Latvijas Universitātes Juridiskā fakultāte, to pārstāvēja šīs fakultātes Civiltiesisko zinātņu katedras vadītājs Jānis Kārkliņš.

J.Kārkliņš norādīja, ka "*Satversmes tiesas spriedums nozīmē, ka var būt vairākas baznīcas vienā konfesijā, taču spriedums neko nemaina attiecībā uz īpašumu strīdiem*", "*maz ticams, ka šādas prasības ir iespējamas sakarā ar likuma "Par īpašumu atdošanu reliģiskajām organizācijām" noteikto prekluzīvi materiāltiesisko termiņu savu tiesību pieteikšanai*" un "*īpašumi, kas jau ir atdoti reliģiskajām organizācijām, nav atdodami citām reliģiskām organizācijām caur likumu "Par īpašumu atdošanu reliģiskajām organizācijām"*".

Ievērojot minēto, šobrīd tiesiski vairs nevar būt, tajā skaitā noilguma dēļ, tādu tiesvedību (*lietu*), kurās Tieslietu ministrijai būtu tiesības sniegt tiesai atzinumu par nelikumīgi atsavināto īpašumu atgūšanu, ja īpašuma objektu ir pieprasījušas vairākas reliģiskās organizācijas.

4. Priekšlikumu 1.pielikuma I daļas 2., 3., 4., 5.punktā izteiktie priekšlikumi saistībā ar "nodaļas" ieviešanu ir noraidāmi.

Priekšlikumu 1.pielikuma II daļas 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 9., 10.punktā izteiktie priekšlikumi saistībā ar "nodaļas" ieviešanu ir noraidāmi.

Pamatojums:

Šobrīd Reliģisko organizāciju likuma 3.panta pirmā daļa un 13.panta pirmā daļa Latvijā pieļauj tikai 3 reliģisko organizāciju (*privāto tiesību juridisko personu*) veidus - draudzes, reliģiskās savienības (baznīcas) un diecēzes -, un nav loģiski un taisnīgi reliģisko organizāciju administratīvajām vienībām "nodaļām" noteikt reliģiskās organizācijas statusu, proti, olai piešķirt tādu pašu statusu un atbildību kā vistai.

Jāņem vērā, ka likumdevējs ar Reliģisko organizāciju likuma 3.panta trešās daļas pieņemšanu un attiecīgās draudzes ar savu lēmumu pieņemšanu apvienoties attiecīgajās baznīcās, lai tādējādi iegūtu kopīgu pārstāvniecību, ir noteikušas baznīcām to vienīgo funkciju - apvienot draudzes.

Savukārt draudzēm, kas apvienojušās baznīcās, pašām par sevi ir jābūt autonomām, ja vien tās pārstāvošās baznīcas jau nav sagrābušas varu un kontroli pār tām, tādējādi izraisot neveselīgu atkarību.

5. Priekšlikumu 1.pielikuma I daļas 2.punktā izteiktais priekšlikums papildināt Likumprojekta 4.pantā piedāvāto Reliģisko organizāciju likuma 9.panta redakciju ar desmito daļu ir noraidāms.

Pamatojums:

Satversmes tiesa uzskata, ka "*viena no demokrātiskas tiesiskas valsts pamatvērtībām ir cieņa pret cilvēka brīvību sekot savai sirdsapziņai, uzskatiem un pārliecībai*" (Sprieduma 25.2.punkts, 41.lpp.).

Baznīcu sastāvā var atrasties to nodaļas, nevis draudzes, kuras pašas ir izveidojušas šīs baznīcas, proti, draudzes izveido baznīcas (*apvienojoties*), nevis otrādi.

Jebkura draudze Latvijā ir autonoma saskaņā ar Reliģisko organizāciju likuma 3.pantu, tajā skaitā autonomas ir arī tās draudzes, kas ir apvienojušās kādā reliģiskajā savienībā (*baznīcā*).

Saskaņā ar Reliģisko organizāciju likuma 8.pantu un 13.panta pirmo daļu Latvijā ir tiesības reģistrēt draudzi, iegūstot privāto tiesību juridiskās personas statusu, neatkarīgi no jebkādas citas reliģiskās organizācijas prāta un gribas, tajā skaitā neatkarīgi no citu reliģisko organizāciju nolikumiem, statūtiem, satversmēm.

Ievērojot minēto, jebkurai draudzei Latvijā ir tiesības pašai lemt par sevi neatkarīgi no citām reliģiskajām organizācijām.

Ar šo priekšlikumu baznīcas grib pārņemt Uzņēmuma reģistra un tiesu varu, lai padarītu tās veidojošās draudzes par atkarīgām no to atzinumiem, ar kuriem draudzes var kontrolēt un turēt verdzībā (*nebrīvē*).

Turklāt nav skaidrs, kas šajā priekšlikumā tiek saprasts ar jēdzienu „*religiskās organizācijas tiesiskais statuss*” un ar ko tas atšķiras no jēdziena „*religiskās organizācijas juridiskās personas statuss*”, un vai vispār atšķiras.

6. Priekšlikumu 1.pielikuma I daļas 4.punktā izteiktais priekšlikums papildināt Likumprojekta 7.pantu ar Religiško organizācijas likuma 14.panta otrās daļas papildinājumu ir noraidāms.

Pamatojums:

Jebkuras baznīcas satversmei ir jāatbilst likumam un to darbība (*mācība*) nevar apdraudēt cilvēka tiesības, demokrātisko valsts iekārtu, sabiedrības drošību, labklājību un tikumību saskaņā ar Religiško organizāciju likuma 8.panta otro daļu, pretējā gadījumā šādai baznīcai var atteikt reģistrāciju vai jau reģistrētas baznīcas darbību var izbeigt ar tiesas nolēmumu saskaņā ar Religiško organizāciju likuma 18.pantu.

Turklāt religiško organizāciju darbības atbilstību likumam uzrauga tiesībaizsardzības iestādes saskaņā ar Religiško organizāciju likuma 5.panta sesto daļu.

“*Satversmes tiesa uzsver, ka atbilstoši minētajai tiesību normai tiesībaizsardzības iestādēm papildus informācijas sniegšanai pašām ir pienākums uzraudzīt religiško organizāciju darbības atbilstību normatīvajiem aktiem. Šāds pienākums izriet arī no tiesībaizsardzības iestāžu pamatfunkcijām – aizsargāt personu tiesības, sabiedrības un valsts intereses*” (Sprieduma 21.3.2.punkts, 33.lpp.).

Ievērojot minēto, jebkuras baznīcas statūtus, nolikumu, satversmi ir tiesīgas interpretēt draudzes, kas apvienojoties ir izveidojušas šo baznīcu, draudzes, kas ir saistītas ar attiecīgajām baznīcām, tiesībaizsardzības iestādes, Uzņēmumu reģistrs un visbeidzot tiesa, kurai vienīgajai ir tiesības un pienākums noskaidrot **objektīvo patiesību** saskaņā ar likuma „Par tiesu varu” 17.panta pirmo daļu.

Priekšlikums piešķirt tiesības interpretēt baznīcas statūtus, nolikumu, satversmi tikai pašai baznīcīai ir baznīcu mēģinājums uzurpēt izpildvaru un tiesu varu, lai uzkundzētos to izveidojošajām draudzēm.

7. Priekšlikumu 1.pielikuma I daļas 5.punktā izteiktais priekšlikums papildināt Likumprojekta 12.pantā piedāvāto Religiško organizāciju likuma 18¹.panta redakciju ar trešo un ceturto daļu ir noraidāms.

Priekšlikumu 1.pielikuma II daļas 6.punktā izteiktais priekšlikums papildināt Religiško organizācijas likuma 10.panta pirmo daļu ar 9.punktu ir noraidāms.

Priekšlikumu 1.pielikuma II daļas 9.punktā izteiktais priekšlikums papildināt Religiško organizācijas likuma 16.pantu ar piekto daļu ir noraidāms.

Priekšlikumu 1.pielikuma II daļas 10.punktā izteiktais priekšlikums papildināt Religiško organizācijas likuma 17.panta otro daļu ir noraidāms.

Pamatojums:

Baznīcām **nevar piederēt** draudzes, jo, pirmkārt, saskaņā ar Religiško organizāciju likuma 3.panta pirmo daļu baznīcas un draudzes ir atšķirīgas religišķas organizācijas (*baznīcas apvienojas draudzes, bet draudzēs apvienojas ticīgie*), otrkārt, saskaņā ar Religiško organizāciju likuma 3.panta trešo daļu Latvijā draudzes apvienojoties izveido baznīcas savai kopīgajai pārstāvniecībai, nevis baznīcas izveido draudzes.

Kā jau iepriekš minējām, baznīcu *sastāvā* var atrasties to struktūrvienības “*nodaļas*”, nevis draudzes.

Jebkura draudze Latvijā ir autonoma saskaņā ar Religiško organizāciju likuma 3.pantu, tajā skaitā *autonomas ir arī tās draudzes, kas ir apvienojušās kādā religiskajā savienībā (baznīcā)*.

Saskaņā ar Religisko organizāciju likuma 8.pantu un 13.panta pirmo daļu Latvijā ir tiesības reģistrēt draudzi, iegūstot juridiskās personas statusu, neatkarīgi no jebkādas citas reliģiskās organizācijas prāta un gribas, tajā skaitā neatkarīgi no citu reliģisko organizāciju nolikumiem, statūtiem, satversmēm.

Ir saprātīgas šaubas par priekšlikumā izteiktā nosacījuma “ja notiek īpašuma tiesību pāreja” virzīšanas nolūka labprātību un mērķa legitimitāti, jo likums jau regulē īpašuma *iegūšanu* (piemēram, Civillikuma 930.-1031.p.) un nav skaidrs piedāvātā jēdziens “pāreja” saturs (*iespējams tas sevī ietver arī reiderismu no baznīcu puses*).

Tā kā jebkurai draudzei Latvijā ir tiesības pašai lemt par saviem īpašumiem un savas darbības pārtraukšanu, izbeigšanu, likvidāciju vai reorganizāciju neatkarīgi no citu reliģisko organizāciju prāta un gribas, baznīcu priekšlikums lemt draudžu vietā par to darbības pārtraukšanu, izbeigšanu, likvidāciju, reorganizāciju liecina par baznīcu varaskāri turēt šīs draudzes kontrolē, un šāds baznīcu nolūks ir ļaunprātīgs un netikumīgs.

Katra draudze pati kā privāto tiesību juridiskā persona ir tiesīga noteikt savu rīcību, tajā skaitā par apvienošanos baznīcās un par atvienošanos no šādām apvienībām.

Tikai aizsargājot ikvienu, sabiedrība ir aizsargāta, tāpat aizsargājot ikvienu (*subjekts*), baznīcas (*objekts*) ir aizsargātas.

Savukārt Priekšlikumos tiek piedāvāta vardarbības perspektīva “cilvēki baznīcām”, nevis tiesiskuma perspektīva “baznīcas cilvēkiem”, un šāda baznīcu pārstāvošo personu rīcība nav ne cilvēcīga, ne taisnīga.

Garīdzniekiem beidzot būtu jāsatiek un jānotic savam nespēkam, atsakoties no saviem centieniem ar varu piespiest draudzes sekot viņiem, jo ne jau garīdzniekiem tām jāseko, bet gan Viņam, kura “spēks nespēkā varens parādās” (2.Kor. 12:9).

Draudzes priekšniece

/Karīna Krieviņa/

Draudzes mācītājs

/Mārtiņš Urdze/

VAS "Latvijas Pasts"
Vasīte iela 10, Rīga
Mārķes nov., LV-1000
Fiz. adrs.: Kuriņiņas pruspekts 8/10,
Liepāja, LV-3412
NVR kods: LV40003052790

ČEKS

MOSAUKUMS	DAUDZ	CENA	SUMMA
8/01 341002	1	1,49	1,49

3,75 EUR

KOPĀ

SANEMTS:
sk.naudā
LĪDZIS:

Silvija Aunīja.....
Pircejs: LIEPAJAS KRUSTIA EV. LUI. DRAUDZE
PVN reg. kods: 20000116393
Adrese: KR. VALDEMĀRA 7, LIEPAJĀ, LV-3401
PVN ar PVN
bez PVN 2,26
Likme: 1,87
A (21%)
I (Ar PVN Neapl. lēk.)

SOS. NR.: 10000178
SOS. NR.: 10000178
00K. Nbr.: 0093379
00K. Nbr.: 0093379
FAX: 050677000
FAX: 050677000
DOCUMENT SIGN: EB-B99FFEB07AE8870E0899F2850614
DOCUMENT SIGN: EB-B99FFEB07AE8870E0899F2850614
FIR. BDR: EB-B99FFEB07AE8870E0899F2850614

